

Epost: post@aktivtrovdyrvern.no
ida.skjerden@hotmail.com

Dato: 23.102.023

Statsforvalteren i Innlandet

Klage fra Aktivt Rovdyrvern på vedtak om kvote og område for kvotejakt på gaupe i Oppland i 2024 – region 3.

Vedtak: Rovviltnemnda i region 3 vedtar en totalkvote på 12 dyr/hunndyrkvote 6 dyr over 1 år.

Klage er rettidig inngitt og ihht forvaltningsloven §§ 28-32 og rovviltforskriften § 18.

Utdrag fra vedtaket hitsatt kursivert:

Sekretariatets innstilling i sak 35/23; Rovviltnemnda i region 3 vedtar en totalkvote på 12 gauper, hvorav en hunndyrkvote på 5 dyr over 1 år. Av kvoten kan det maksimalt felles 2 dyr, hvorav 1 hunndyr over 1 år, innenfor forvaltningsområdet for gaupe. Kvoten gjelder for perioden fra 1. februar 2024 til 31. mars 2024, eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt. Familiegrupper er unntatt fra jakt innenfor forvaltningsområdet for gaupe.

Begrunnelse for Rovviltnemndas vedtak; Rovviltnemnda mener at hunndyrkvoten kan økes fra 5 til 6 dyr siden region 3 over flere år har ligget over bestandsmålet og bestanden er økende i beiteprioritert område. De fleste ynglingene er i beiteprioritert område, som er område 1 og som deles inn i 1A og 1B. Det trengs en sterkere regulering der i forhold til område 2, som er gaupeprioritert område.

Det alternative forslaget til vedtak fremmet av Aud Hove ble satt opp mot sekretariatets innstilling. Forslaget om å dele jaktområde 1 til delområde 1a og 1b ble enstemmig vedtatt. Forslaget til Aud Hove om å øke hunndyrkvota fra 5 til 6 ble vedtatt mot en stemme.

Totalkvote: 12 dyr/hunndyrkvote 6 dyr over 1 år – fordelt slik: Område 1A: Del av regionen hvor forvaltningsplanen ikke legger opp til ynglinger av gaupe: kommunene Lesja, Dovre, Vågå Lom og Skjåk; 5 dyr. Område 1B: Del av regionen hvor forvaltningsplanen ikke legger opp til ynglinger av gaupe: kommunene Lillehammer, Øyer, Gausdal, Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron og Sel; 5 dyr. Område 2: Del av regionen der forvaltningsplanen legger opp til 5 årlige ynglinger/familiegrupper av gaupe: kommunene Vang, Øystre Slidre, Vestre Slidre, NordAurdal. Sør-Aurdal og Etnedal, Nordre Land, Søndre Land, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten og Gran; 2 dyr (hvorav 1 hunndyr over 1 år) (familiegrupper unntas jakt). Kvoten gjelder for perioden 1. februar 2024 til 31. mars 2024, eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt. Fra og med 1. mars 2024 slås jaktområdene 1A/1B sammen – restkvotene blir da gjeldende for hele område 1, som er beiteprioritert område.

Av kommentarene til rovviltforskriften fremgår det at kvotejakt på gaupe er ordinær jakt med hjemmel i viltloven § 9 i den forstand at jakten utøves på en art som oppfyller høstingskriteriene som er fastslått i naturmangfoldloven § 16. Høsting (jakt) kan bare tillates når arten produserer et høstingsverdig overskudd.

Bestandssituasjonen:

Det nasjonale bestandsmålet er 65 familiegrupper. Estimatet ligger på 71,5 grupper i 2023. Dette er altså noe over det nasjonale målet. Regionalt ligger gaupe litt over målet på 5 grupper med 6,8 registrerte familiegrupper i gjennomsnitt siste tre år. Gaupa er sterkt truet på rødlisten over truede arter i Artsdatabankens oversikt.

Arv provoserer opplyst hvilken fagkunnskap Rovviltnemnda baserer sitt vedtak på, som bestyrker vilkåret om at arten produserer et høstingsverdig overskudd, i.e. befinner seg i en levedyktig bestand i sine naturlige utbredelsesområder i Norge.

Usikkerheten i prognosen tilsier samtidig at det er en risiko for at bestanden også kan havne godt under bestandsmålet med et for høyt uttak. Det er også viktig å være oppmerksom på at tilfeldigheter kan få stor betydning for bestandsutviklingen når man ser å så små populasjoner som innenfor rovviltregion 3.

ARV provoserer opplyst hvordan dette tas høyde for, herunder i herværende vedtak.

Sekretariatet mener at kvoten kan settes til 5 hunngauper, mens rovviltnemnda velger å utøke dette til 6 hunndyr. På hvilket grunnlag mener rovviltnemnda at dette er forsvarlig når sekretariatet ikke mener det? Hvorfor går rovviltnemnda imot sitt eget sekretariat som besitter kunnskap om dette?

Det åpnes for kvotejakt i forvaltningsområdet for gaupe. Dette er helt uakseptabelt. For det første skal gaupe ha særlig prioritet og beskyttelse her. For det andre er det svært lite tamfeskader begått av gaupe i dette området. ARV ber om at kvotejakt totalforbys i gaupeprioritert område.

Sekretariatet fraråder underdeling av jaktområdene og fordeling av restkvoter på slutten av jakttiden da dette undergraver den todelte målsettingen. Arv ser at rovviltnemnda likevel deler inn i område 1a og 1b med sammenslåing mot slutte av jakta, i strid med eget sekretariats anbefalinger. Vi ber om at dette blir omstøtt.

Familiegrupper unntas fra jakt både fra sekretariatets og rovviltnemndas side og dette tilsluttes av ARV.

Skadesituasjonen:

I løpet av beitesesongen 2023 er det dokumentert kun 6 skader på sau forårsaket av gaupe i region 3 mot 40 påviste skader i 2022. Det er de senere år ikke dokumentert tap av tamrein til gaupe i region 3, men det erstattes jevnlig noe tap likevel.

Vedtaket impliserer en rekke lovbrudd:

Naturmangfoldloven

Brudd på Naturmangfoldloven § 1 - bærekraftig bruk og vern av naturen.

Hvordan 68 familiegrupper kan være bærekraftig, bes opplyst. ARV vil hevde at dette bestandsmålet, herunder det regionale bestandsmålet på 5 ynglinger, ikke er bærekraftig.

Brudd på Nml § 5 - mål om at artene og deres genetiske mangfold ivaretas og forekommer i sine naturlige utbredelsesområder i levedyktige bestander. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.

Gaupe har naturlig utbredelsesområde i deler av region 3. Her bør de totalfredes og ha særlig prioritet, ikke jaktes på.

Brudd på Nml § 6 - Generell aktsomhetsplikt. Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i §§ 4 og 5.

Vedtaket gir brudd på aktsomhetsplikten og gir skade på naturmangfoldet.

Brudd på Naturmangfoldloven § 8 - krav til kunnskapsgrunnlaget – offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandsstatus, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Her er kunnskapsgrunnlaget på plass, men det hensynstas ikke; man vet at gaupe er sterkt truet, men ignorerer det.

Brudd på Nml § 9 – føre-var-prinsippet- Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

Paragrafen må komme til anvendelse/ tre i kraft da gaupebestanden er sterkt truet. Det er ignorert.

Brudd på Nml §10 – økosystemtilnærming og samlet belastning – En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

En vurdering av den samlede belastningen på økosystemet og hensynet til gaupe som apexpredators nøkkelrolle i økosystemet er ikke foretatt.

Nml §15 – forvaltningsprinsippet – høsting og annet uttak av naturlig viltlevende dyr skal følge av lov eller vedtak med hjemmel i lov. Ved enhver aktivitet skal unødig skade og lidelse på viltlevende dyr og deres reir, bo eller hi unngås. Likeledes skal unødig jaging av viltlevende dyr unngås.

Nml §18 – annet uttak av vilt etter vurdering av myndighetene – tillate uttak av vilt for å
a. beskytte naturlig forekommende planter, dyr og økosystemer
b. avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom.

- c. ivareta allmenne helse og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning.
- d. innfangning til gjenoppbygging av bestander.
- e. for innfangning til lovlig oppdrettsvirksomhet
- f. for forskning, undervisning, eller taksonomisk virksomhet, eller
- g. som er fremmede organismer.

Vedtaket etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen måte. Det skal ved vurdering av uttak av rovvilt etter første ledd bokstav c legges vekt på om bestandsmål som er vedtatt i Stortinget er nådd.

Vedtaket oppfyller ikke unntaksvilkårene for jakt i §18.

Nml §24 – beskyttelsens innhold – en forskrift om prioriterte arter etter §23 første ledd kan a. fastsette forbud mot enhver form for uttak, skade eller ødeleggelse av en prioritert art eller bestemte bestander av den, og at reglene i §§15 til 22 bare gjelder så langt det følger av forskriften.

Rovviltforskriften

Brudd på Rovviltforskriften § 1 – sikre en bærekraftig forvaltning av fredet, truet rovvilt.

Gaupe er sterkt truet og ikke bærekraftig. Den er ikke 'høstbar'.

Rovviltforskriften § 3. Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåkning. I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe.

Det fastslås at det er svært usikre prognoser og en kan ikke spille hasard med en sterkt truet art og ta risikoen ved å utrydde den ved å jakte på den.

Rovviltforskriften §10. Kvote for lisensfelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv. Dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av gaupe, jerv, bjørn og ulv.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.

Et minimum bør slik være at en ikke jakter i rovviltprioriterte områder.

Grunnloven

Brudd på Grunnloven § 112 – alle har rett til et miljø som sikrer helsen...hvor produksjonsevnen og mangfoldet bevares....vern for kommende generasjoner ved at naturressursene skal forvaltes på en allsidig og langsiktig måte.

Bernkonvensjonen

Brudd på Artikkel 2: ”**De Kontraherende Parter skal treffe de nødvendige tiltak for å opprettholde bestandene av vill flora og fauna** eller å tilpasse dem til et nivå som særlig svarer til de økologiske, vitenskapelige og kulturelle krav, tatt i betraktning de økonomiske og rekreasjonsmessige krav og behovene til underarter, varieteter eller typer som lokalt er i fare.”

(Høyesterett har lagt til grunn at Norge er folkerettslig bundet til å sikre ulvens overlevelse i norsk natur, med henvisning til konvensjonens artikkel 2 jf. HR-2021-662-A avsnitt 67-69. Tilsvarende forpliktelse gjelder for brunbjørn.)

Brudd på Bernkonvensjonen artikkel 6 – Norge er forpliktet til å etablere et legislativt og administrativt system som sikrer særlig beskyttelse av artene på appendix ii – strictly protected fauna species. **Det er forbudt med overlegg å drepe individer av disse artene.**

Brudd på Bernkonvensjonens artikkel 9 – unntaksvilkår om alvorlig skade (akutt, pågående, alvorlig, omfattende). 2 sauer oppfyller ikke dette vilkåret.

(Nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1)

Viltloven

Brudd på Viltloven § 19 – human jakt.

Det er ikke humant å jakte på fredet truet rovvilt med løs på drevet halsende hund og med båsfeller hvor dyret fanges levende og lider før det blir skutt.

ARV ber om at en ikke benytter disse virkemidlene i jakt på fredet, truet rovvilt.

Dyrevelferdsloven

Brudd på Dyrevelferdsloven § 3: Dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdi de har for mennesker. Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger.

Brudd på Dyrevelferdsloven § 14b: Det er forbudt å hensette dyr i hjelpeløs tilstand eller å bruke levende dyr som fôr eller åte.

Åteforskriften

§ 7. All foring av store rovdyr, kongeørn og villsvin er forbudt.

§ 8. Utlegging av åte til store rovdyr og kongeørn. Til gaupe er det kun tillatt å legge ut åte i gaupebås i forbindelse med lisensfelling.

ARV er naturlig nok svært uenig i denne pragrafen. Det er uetisk og uforsvarlig å lokke til seg gaupe med åte og bruke hunder og båsfeller.

Naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket) COP15

-mål 4 i Naturavtalen, som særlig omhandler trusler mot truede arter.

Brudd på mål 4: Sikre umiddelbare forvaltningstiltak for å stanse menneskeskapt utryddelse av kjente truede arter og gjenoppbygge og bevare arter, særlig truede arter, for å redusere utryddelsesrisikoen betydelig og opprettholde og restaurere det genetiske mangfoldet innenfor og mellom populasjoner av naturlig hjemmehørende, ville og domestiserte arter for å opprettholde deres tilpasningspotensial, blant annet ved in situ og ex situ bevaring ig ved bærekraftig forvaltningspraksis, og å forvalte samhandlingen mellom mennesker og villlevende dyr på en effektiv måte med sikte på å minimere konflikt mellom mennesker og dyr og fremme sameksistens.

Vedtaket bed ugyldiggjort

For Aktivt Rovdyrvern,

Ida Skjerden og Jim Schelander
Sekretær styreleder